

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo sancti stephani.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

In festo sancti stephani.

est cito credere. qz cognitio vni⁹ hois nō est naturaliter ordinata ad cognitionez alteri⁹. vt p ipm regulet. s; hoc modo est ordinata ad veritatē pīmā. ¶ Ad scōdam rīdet. negando psequētā. Et rō est. qz homo cum credit nō abnegat rationē quasi ptra eā faciēs s; eā trāscēdit altiori dirigēti in nīpus scz prime veritati. qz ea q̄ fidei sunt r si supra rationē sint. nō tñ cōtra rōnē. ea sūt q̄ supra hoīem sunt querere. nō est vituperabile sed laudabile. qz homo o; se ad diuina erigere q̄tūcūq; potest. vt dicit pbs. r. Ethī. ¶ Ad tertiā rīdet. negādo minorē. Dīcīm⁹ em̄ q̄ discretionē credendo rū h; homo p lumē fidei. sicut discretionē spirituū p aliquā gratiā gratis data. An homo lumē fidei habens non cōsentit his q̄ cōtra fidē sunt. nisi inclinationē fidei relinquat ex sua culpa.

S festo beati stephani est euangelium. In illo tpe. Dixit ies⁹ turbis iudeoz r. c. matt. xxij. Circa qd pos sunt disputari sequētes q̄stīōes. ¶ Prima. vtrū pueniēter xps misit ad iudeos prophetas scribas r sapientes. sciens r predicens eos occidendos per iudeos. ¶ Scōdo. vtrum stephanus in hac vitayiuens vidit deum per essentiam.

D primari⁹ questionez. scz vtrū pueniēter xps misit ad iudeos pphetas scribas r sapientes sciēs r predicēs eos occidendos p iudeos. sic proceditur. Et videtur q̄ nō. ¶ Primo sic. qz hoc videt sapere quēdā crudelitatem. sicut mittere innocētes oues ad lupos p eos diripiēdos. ¶ Scōdo sic. ¶ christ⁹ misit eos r sciuit eos occidendos voluit eos mori. s; hoc voluerant iudei. ergo iudei conformauerunt voluntatē suā diuine. r ita nō peccauerūt. ¶ In oppositum est euangelium. ¶ In iudeo dicendū. qz cōueniēter xps misit ad iudeos pphetas r scribas r sapientes. Dixit dico. ad instructionem eoz. non ad hoc vt occiderentur ab eis. s; bene pueniēter q̄ essent per eos occidēti. ¶ Ad rationes in oppositum. ¶ Ad primam rīdetur. qz falsum est q̄ hoc sapiat crudelitatem aliquaz. qz nō misit eos hac intētiōe vt a iudeis interficerent. bene tñ voluit eis bonā voluntatē vt si cōtingeret eos morti tradī pariter. libēter mortē susciperēt. ¶ Ad secundā rīdet. negādo psequētā. Et ratio est. qz pformitas voluntatis humane ad diuinam nō est simpliciter in volēdo qd de⁹ vult s; in volēdo ex modo. scz ex cari

In festo sancti stephani. Fo. clxxj.

tate sicut deus vult. vel ad eun-
dem finem. et hoc modo iudei in-
terficiendo missos a xpo voluta-
tem suam non reformauerunt diui-
ne. quia prophetas et scribas et sa-
pientes ex nequitia occiderunt. et
ad impediendam salutem quam ex eo-
rum predicacione sequi videbant.

D secundam
questionem sic
precedit. Et vi-
detur quod bea-
tus stephanus
in hac corpo-
rali vita vi-
dens viderit deum per essentiam.
Et videtur quod sic. Dicitur Act. viij.
Intendens in celum vidit gloriam
dei. In oppositum videtur illud
Exodi. xxxij. Non videbit me ho-
mo et vivet. glosa. quod dicitur hic mor-
taliter vivit videri per quasdam
imaginationes deus potest habere
ipsam nature sue speciem non po-
test. In fide dicitur. sicut dicit
nicolaus de lyra super actus apo-
stolorum. Act. viij. quod aliqui dixerunt
quod visio ista stephani fuit menta-
lis. ita quod ex speciali gratia fuit
sibi commissum videre. non solum
humanitatem christi. sed etiam deitatem
sicut paulo eo quod erat doctor gen-
tium. et moysi qui fuit doctor iu-
deorum. ut dicit augustinus. Et
hoc videtur dicere quedam glosa. su-
per locum istum. que est talis.
Quidam electi adhuc in vita dete-
nti mandato cordis oculo videre
meruerunt gloriam. ut hic stephanus

et paulus ad tertium celum rap-
tus. Sed hoc dictum ut dicit ni-
colaus de lyra. non videtur bene con-
sonare dictis sanctorum doctorum
que concorditer dicunt. Et specia-
liter sanc. Tho. quolibet primo.
in principio. Non talis visio non est
precessa alicui in vita presenti vten-
ti sensibus exterioribus nisi homini
xpo. Unde et paulus dicit deus
non vidisse nisi in raptu ab ipsis
sensibus stephanus autem non videtur
tunc fuisse raptus sed magis vides
sensibus. utpote loquens iudeis
audientibus. Propter quod alij di-
cunt quod fuit visio imaginaria. ita
quod in eius imaginatione fuerunt
effigies divinitus formate ad re-
presentandum deum et hominem christum.
Sicut ysa. viij. Ysaïas vidit deum
sedentem super solium excelsum. et me-
te cognovit stephanus significatum
illi representationis. et sic quantum ad
hoc non solum fuit visio imagina-
ria. sed etiam cum hoc mentalis. si-
cut fiebat prophetis. Et non est du-
bium quod isto modo potuit fieri.
sed modo loquendi scripture vi-
detur quod fuerit corporalis visio.
quod dicitur in textu. Cum esset ste-
phanus plenus spiritu sancto inten-
dens in celum vidit gloriam dei. Cir-
ca quod sine preiudicio videtur ita
esse quod a corpore christi existens in
celo fuit immutatus oculus stepha-
ni ad visionem humanitatis christi.
nam in potestate eius est quod cor-
pus eius videatur sic a longe si-
cut de prope. Et forte idem est de
quolibet alio corpore glorioso.

In festo sancti iohannis euangeliste.

quia totaliter subiectum est ani-
me. propter quod videtur qd pos-
sit immutare visum indifferen-
ter a longe et prope. et sit in pote-
state eius qd immutet visum in
ppria vel alia effigie. Sicut di-
citur de corpore xpi glorioso.
Luce vii. Deitatem vero videre hoc
modo non potuit. sed sicut in vi-
sione imaginaria formatur in vir-
tute imaginatiua aliq effigies
ad representandum deum. ita exte-
rius potest diuinitas formari ad
immutationem oculi corporalis.
aliqua effigies corporalis non a
deo assumpta sed formata potest
ipsum representare oculo corpo-
rali. Et sic pbabiliter absq alia
assertione potest dici qd fuit in vi-
sione stephani mentaliter. tamen
cognouit qd illa effigies non erat
ipsa diuinitas nisi representati-
ue. et huic modo dicendi concor-
dat lit tera cum dicitur. Ecce vi-
deo celos apertos et filium homi-
nis stantem a dextris dei. Et hec
tm de questione ista.

cunda. vtrum beatus iohannes
fuerit mortuus.

D prima
questione sic
pceditur. et vi-
detur qd non.
¶ Primo sic.
deus diligit
omnia equaliter.

ergo non dilexit magis iohannem
q petrum. sequentia est bo-
na. antecedens pbatur. Sicut di-
ligit omnia ita cognoscit omnia.
sed equaliter cognoscit omnia.
ergo equaliter diligit omnia.
¶ Secundo sic. deus eodem actu
simplici dilexit iohannem et petrum
ergo non vnum magis q alium.
¶ Tertio sic. xps manus bonum
voluit petro q iohanni. ergo plus
dilexit petrum q iohannem. ante-
cedens pbatur. qm petro com-
misit curam totius mundi. Vbi ait ei
Job. xxi. Petre amas me pasce
oues meas. iohanni vero non com-
misit nisi custodiam vnius per-
sone. scilicet matris sue. ¶ In op-
positum videtur argui ex presen-
tate euangelio. vbi specialiter ioh-
hannes nominatur dilectus a xpo.
¶ Respondeo dicendum. qd questio
ista vt ragit sanctus thomas in
pma. p. (q. xx. ar. iij. ad tertiu.)
et super iohannes. multipliciter
soluitur. Augustinus enim res-
fert hoc ad misterium dicens. qd
vitam actiuam que significatur
per petrum plus diligit deus q
vitam contemplatiuam que sic

In festo

beati iohan-
nis euangeli-
ste est euange-
lium. Dixit ie-
sus petro et.
Job. vii. cir-
ca quod pos-
sunt disputa-
ri sequentes qd

stiones. ¶ Prima vtrum xps plus
dilexit iohannem q petrum. ¶ Se-